

FORORD

Dette materiale om "Sikkerhedsbestemmelser og arbejdsmiljøforhold" for arbejde på ejendomme tilhørende Arbejdernes Andelsboligforeningen af 1938, er tænkt som opslagsmateriale, og en hjælp i dagligdagen, så arbejdet kan foretages med bedst mulig sikkerhed.

Materialet vil løbende blive ajourført og revideret af Sikkerhedsudvalget, og der vil blive udsendt rettelser eller nye afsnit, når det er hensigtsmæssigt.

Alle nyansatte vil med ansættelsesbrevet få udleveret materialet, men eventuelle ændringer og nye afsnit må de løbende erhverve sig via nærmeste leder eller inspektøren.

Er du i tvivl om sikkerheden på din arbejdsplads, så henvend dig til din nærmeste leder eller Sikkerhedsudvalget. En oversigt over boligforeningens sikkerhedsorganisation findes bagest i disse bestemmelser.

HUSK - sikkerhed på arbejdspladsen begynder hos dig selv!

Med venlig hilsen

Sikkerhedsudvalget

Indholdsfortegnelse

	Side
1.0 PERSONLIGE VÆRNEMIDLER	1
1.1 Sikkerhedsfodtøj	1
1.2 Støvmaske	1
1.3 Beskyttelseshjelme	1
1.4 Vejveste	2
1.5 Beskyttelsesbriller	2
2.0 FORBINDSKASSEN	3
3.0 BRANDSLUKNINGSMATERIEL	4
4.0 AFSPÆRRINGSMATERIEL	5
5.0 4-HJULEDE TRAKTORER MED FØRERHUS	6
5.1 Gode råd om traktorer	6
5.2 Inspektion af 4-hjulede traktorer	6
6.0 2-HJULEDE TRAKTORER	7
7.0 PLÆNEKLIPPERE	8
8.0 BUSKRYDDERE (KRATRYDDERE/RYDNINGSSAVE)	9
9.0 HÆKKEKLIPPERE	10
10.0 KÆDESAVE	11
11.0 GASBRÆNDERE	12
12.0 STIGER	13
13.0 ELINSTALLATIONER OG EL-HANDVÆRKTØJ	14
14.0 RENOVATION	15
14.1 Personlige værnemidler ved renovation	15
14.2 Skakte o.lign. samt opbevaringsrum og "affaldsør"/skraldehuse i gårdniveau	15
14.3 Transport og transportveje	16
14.4 Tekniske hjælpemidler	16
15.0 CENTRALVARME	17
16.0 VASKERIER	18
16.1 Afkalkning af vaskerimaskiner o.lign.	18

Indholdsfortegnelse

	Side
<u>17.0 FÆRDSEL PÅ TAGE .....</u>	<u>19</u>
<u>18.0 BRØNDE.....</u>	<u>20</u>
<u>19.0 LYSKASSER .....</u>	<u>21</u>
<u>20.0 FARLIGE STOFFER OG MATERIALER .....</u>	<u>22</u>
<u>20.1 Opbevaring af farlige stoffer .....</u>	<u>22</u>
<u>20.2 Brandfarlige stoffer .....</u>	<u>22</u>
<u>20.3 Brandslukning.....</u>	<u>23</u>
<u>20.4 Erstatning af farlige stoffer og materialer/produkter .....</u>	<u>23</u>
<u>20.5 Midler til ukrudtsbekæmpelse.....</u>	<u>23</u>
<u>20.6 Anvendelse af bekæmpelsesmidler .....</u>	<u>23</u>
<u>20.7 Midler til skadedyrsbekæmpelse .....</u>	<u>23</u>
<u>20.8 Bortskaffelse af brugt emballage .....</u>	<u>24</u>
<u>21.0 VELFÆRDSFORHOLD.....</u>	<u>25</u>
<u>21.1 Garderobe og omklædningsrum.....</u>	<u>25</u>
<u>21.2 Vaskeindretninger og spiserum .....</u>	<u>25</u>
<u>21.3 Arbejdsrum .....</u>	<u>26</u>
<u>21.4 Skiftende arbejdssteder.....</u>	<u>26</u>
<u>22.0 UDDRAG AF LOV OM ARBEJDSMILJØ.....</u>	<u>27</u>
<u>22.1 Arbejdslederens ansvar og pligter .....</u>	<u>27</u>
<u>22.2 De ansattes ansvar og pligter .....</u>	<u>27</u>
<u>23.0 VED NYANSÆTTELSE.....</u>	<u>28</u>
<u>24.0 SKADESANMELDELSE .....</u>	<u>29</u>
<u>25.0 STRAFFEBESTEMMELSER.....</u>	<u>29</u>
<u>KILDER VED AJOURFØRING AF SIKKERHEDSBESTEMMELSERNE .....</u>	<u>29</u>

1.0 PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

Sikkerhedsfodtøj, arbejdshandsker, beskyttelsesforklæder, vejveste, støvmasker, høreværn, hjelme, beskyttelsesbriller, skærebukser o.lign. skal, i det omfang det er påkrævet i det daglige arbejde, stilles til rådighed for den enkelte medarbejder.

Personlige værnemidler skal vedligeholdes og anvendes i henhold til brugsanvisning og forskrifter i disse sikkerhedsbestemmelser.

Det er den enkelte medarbejders ansvar selv at påse, at personlige værnemidler altid er i brugbar stand. Personlige værnemidler skal opbevares på et let tilgængeligt sted på ejendommen.

1.1 Sikkerhedsfodtøj

Det anbefales at benytte sikkerhedsfodtøj i hele arbejdstiden.

Sikkerhedsfodtøj skal anvendes:

- * Ved håndtering af dagrenovation.
- * Ved flytning af storaffald.
- * Ved anden flytning og transport af tunge genstande.
- * Ved græsklipning med 2-hjulede traktorer og ved brug af andre motoriserede håndredskaber samt gasbrænder til ukrudt.

Ved håndtering af dagrenovation skal desuden anvendes arbejdshandsker.

Beskyttelsesforklæde skal anvendes ved håndtering af plast- og papirsække.

1.2 Støvmasker

Der skal bruges støvmasker ved følgende arbejde:

Rengøring af kældergange (ikke ved støvsugning), lofter, spidslofter, påfyldning af vaskepulver, ved brug af farlige stoffer.

Rengøring af masken samt udskiftning af filtre skal foretages umiddelbart efter brugen. Der skal være mindst 2 støvmasker anbragt på et let tilgængeligt sted på ejendommen.

1.3 Beskyttelseshjelme

Der skal anvendes beskyttelseshjelme, hvis der under arbejdet er fare for nedstyrtning af genstande og materialer (f.eks. ved brand og stormskader). På hver ejendom skal der på et let tilgængeligt sted være anbragt mindst 2 hjelme.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

1.4 Vejveste

Ved brug af snerydningsmaskiner samt ved arbejde i mørke og ved nedsat sigtbarhed på gader og veje skal bruges "selvlysende" vejveste, eller overtøj med reflexbånd.

Ved hvert varmemesterområde, hvor der anvendes vejveste, skal der på et let tilgængeligt sted være anbragt mindst 2 veste.

1.5 Beskyttelsesbriller

Beskyttelsesbriller skal benyttes:

- * Ved brug af slibemaskine. Afskærmning på maskinen må ikke afmonteres.
- * Ved håndtering og anvendelse af farlige væsker (f.eks. ved rensning af vægge og facader o.lign.) skal beskyttelsesbriller og maske med filter anvendes.
- * Ved håndtering af flydende sæbe.

På hver ejendom skal der på et let tilgængeligt sted være anbragt mindst 2 par beskyttelsesbriller.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

2.0 FORBINDSKASSEN

Der skal være en forbindskasse med indhold som forlangt af Arbejdstilsynet på hvert varmemesterkontor, værksted, garage, traktorer og varmecentral. Hvis rummene ligger i forlængelse af hinanden, kan antallet reduceres.

Følgende skal overholdes:

- * Sammen med hver forbindskasse skal der være et øjenskyllekar.
- * I kassens låg skal være indklæbet indholdsfortegnelse.
- * Hver gang forbindskasserne har været i brug, skal de fyldes op.
- * Derudover skal de efterses en gang om året.

Har ejendommen et Falck-abonnement, kan forbindskassen blive fyldt gratis ved henvendelse - ellers købes supplement til kassen på apoteket.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

3.0 BRANDSLUKNINGSMATERIEL

Der skal være:

Et ildslukningsapparat (kulsyre) i garager og værksteder.

Et ildslukningsapparat i hver traktor og gasbrander til ukrudt.

Et brandtæppe i garager og værksteder.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

4.0 AFSPÆRRINGSMATERIEL

Der skal, hvis det skønnes nødvendigt, forefindes afspærringsmateriel på ejendommen:
Stativer, liner og lygter.

Dette materiel skal til stadighed efterses og holdes i orden. Det skal anvendes i situationer, hvor der er fare for nedstyrtende genstande, f.eks. tagsten, tagvinduer m.v.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

5.0 4-HJULEDE TRAKTORER MED FØRERHUS

I førerhuset skal der være anbragt et opslag med følgende ordlyd:

Hvis traktoren vælter, hold da fast i rattet. Spring ikke af.

I traktoren skal der være et ildslukningsapparat (ca. 2 kg) af godkendt type samt en forbindskasse.

Traktorer skal være forsynet med:

Gult rotorblink, som skal benyttes ved al kørsel. Afmærkning (trekant) for langsomt køretøj.

Sikkerhedsafskærmning eller anden sikkerhedsudstyr på traktorer og redskaber må ikke afmonteres, og skal anvendes og vedligeholdes i henhold til brugsanvisning.

Følgende skal overholdes:

- * Traktorfører bør bruge høreværn under kørslen.
- * Traktorer må ikke forlades, når motoren er i gang.
- * Redskaber må ikke skiftes eller repareres, når motoren er i gang.
- * Brændstof må ikke påfyldes, når motoren er i gang.
- * Plakaten: "Undgå traktorulykker" skal være anbragt synligt i garagen.

5.1 Gode råd om traktorer

Kørsel og betjening:

- * Vær opmærksom på terrænet, hvori der køres. Køres der i skrånende terræn, er det farligt at køre på langs ad bakken, men endnu farligere at køre ned ad eller på skrå.
- * Kør ikke med tungere vognlæs end traktorens størrelse, terrænforholdene og overfladen gør forsvarligt.
- * Brug ikke tungere arbejdsredskaber (koste o.lign.) end traktoren er beregnet til.
- * Forlades traktoren, stands motoren, brems traktoren og tag startnøglen ud.
- * Hav aldrig passagerer med, uden at traktoren er indrettet med et sæde dertil.
- * Personer må ikke stå på tilkøbet redskab under kørsel.

5.2 Inspektion af 4-hjulede traktorer

Varmemester og traktorfører skal påse at traktoren til stadighed vedligeholdes, er fuldt funktionsdygtig og i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand. Dato for eftersyn føres på checkskema, som forefindes på varmemesterkontoret. Anhænger samt andre redskaber skal være forsynet med afmærkning (trekant) for langsomt køretøj.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

6.0 2-HJULEDE TRAKTORER

To-hjulede traktorer skal være forsynet med dødmandsknap, der straks får maskinen til at stoppe når handtaget slippes.

Ved kørsel på skrån timer - kør op og ned - aldrig sidelæns på skrån timer.

Følgende skal overholdes:

Dødmandsknappen må ikke sættes ud af funktion.

Traktorer må ikke forlades, når motoren er i gang.

Redskaber må ikke udskiftes eller repareres, når motoren er i gang. Brændstof må ikke påfyldes, når motoren er i gang.

Førerne skal bruge høreværn under kørsel.

Varmemester og traktorfører skal påse, at traktoren til stadighed vedligeholdes, er fuldt funktionsdygtig og i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand. Dato for eftersyn føres på checkskema, som forefindes på varmemesterkontoret.

Ved snerydning bør der anvendes overtræksdragt samt, hvis det skønnes nødvendigt, vejvest eller overtøj med reflexbånd.

Anhænger samt andre redskaber skal være forsynet med afmærkning (trekant) for langsomt køretøj.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

7.0 PLÆNEKLIPPERE

Motoren på plæneklipperen skal være forsynet med en pålidelig stopanordning, som bliver stående i stopstilling, når motoren skal standses.

På maskiner med vandret roterende kniv skal motoren være standset, inden reparation eller eftersyn af kniv foretages.

Da motoren let kan gå i gang ved en drejning af kniven, skal tændrørshætten aftages og påsættes kabelholderen (fjern evt. tændrøret) inden kniven efterses.

Brændstof må ikke påfyldes, når motoren er i gang.

Selvkørende plæneklippere med sæde skal være forsynet med afmærkning (trekant) for langsomt køretøj.

Høreværn bør benyttes.

Varmemesteren og fører af selvkørende plæneklippere skal påse, at plæneklipperen til stadighed vedligeholdes, er fuldt funktionsdygtig og i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand. Dato for eftersyn føres på checkskema, som forefindes på varmemesterkontoret.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

8.0 BUSK-RYDDERE (KRATRYDDERE/RYDNINGSSAVE)

Buskryddere kan monteres med fast klinge eller græsslåningsaggregat med snøre.

Følgende sikkerhedsregler bør overholdes ved arbejde med buskryddere:

- * Anvend kun klinger eller snører beregnet til buskrydderen.
- * Kontroller klingen ved hver tankning. Klingen skal kasseres, hvis den er revet eller slidt ned.
- * Anvend klingetyper som passer til klingebeskyttelsen.
- * Stop motoren ved rensning, justering og skift af klinge. Tag tændrørshætten af.
- * Brugeren bør sørge for, at ingen kommer nærmere end 10 m, når arbejdet er i gang.
- * Ved transport af kratrydderen skal klingen være beskyttet.
- * Når motoren går i tomgang, skal klingen stå stille. Sker dette ikke, skal tomgangen justeres.
- * Under arbejde med buskryddere skal anvendes: sikkerhedssko, høreværn, hjelm og beskyttelsesbriller.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

9.0 HÆKKEKLIPPERE

Der skal være dødmandsgreb til igangsætning af klippeskær.

Ledninger, stikpropper og stikdåser skal være godkendt til udendørs brug.

Arbejdet med hækkeklipperen skal udføres på en sådan måde, at ledningerne trækkes efter brugeren.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

10.0 KÆDESAVE

Ejendomsfunktionærer, der udfører topbeskæring og topkapning, må kun udføre dette arbejde, hvis de har gennemgået skovskolens kurser i topkapning eller tilsvarende oplæring.

Enhver der arbejder med motorkædesave, skal være instrueret om:

- * Savens sikkerhedsmæssige funktion, udstyr og pasning.
- * Sikkerhedsmæssige krav for arbejdet.
- * Sikker arbejdsteknik mod ulykke og sundhedsfare.

Instruktionen skal gives af personer med et godt fagligt kendskab til arbejde og sikkerhed med motorkædesave.

Hold begge hænder på motorkædesaven under arbejdet.

De nødvendige oplysninger om en motorkædesavs sikkerhedsmæssige anvendelse og vedligeholdelse, skal findes i en tilhørende brugsanvisning.

Arbejdet med motorkædesave må ikke udføres af personer under 18 år.

Der må ikke arbejdes alene ved topbeskæring eller topkapning af stående træer.

Der må ikke arbejdes med motorkædesave fra stiger, med mindre stigen har arbejdsplatform, eller der er truffet andre sikkerhedsforanstaltninger.

Ved arbejde med motorkædesav må ingen andre personer end brugeren opholde sig inden for det område, hvor der er fare for at blive ramt af saven eller af genstande, som saven har bearbejdet. I praksis vil det sige, at arbejde fra platform (kun) kan udføres af 1 person med mindre den anden person er afskærmet mod motorsaven eller begge personer har faet en grundig uddannelse i nedfiringsbeskæring.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

11.0 GASBRÆNDERE

Gasbrændere skal være påmonteret slukningsudstyr enten iflg. producentens anvisninger eller som minimum en pulverslukker på 1 kg.

Der skal altid bæres sikkerhedsfodtøj ved anvendelse af brænderen.

Producentens eller leverandørens anvisninger skal altid følges, herunder evt. sikkerhedscheck af udstyret, som bør foretages hver gang brænderen skal benyttes.

Pas på ved brug langs brændbare materialer af træ eller lign.

Gå altid en tur hvor der lige er blevet brændt i tilfælde af fare for opblussen af gløder eller lign., der kan forårsage brand.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

12.0 STIGER

Metalstiger og træstiger med metalforstærkning i vangerne må ikke anvendes i forbindelse med udskiftning af lamper, eller hvor der er fare for at komme i berøring med strømførende ledninger.

Wienerstiger af træ må ikke være mere end 5 meter høje.

Wienerstiger af letmetal må ikke være mere end 6 meter høje.

Wienerstiger skal være sikret mod udskridning af vangerne ved solide kæder i begge sider af stigen ca. 1/3 oppe på vangerne målt fra stigens fod.

Stiger må ikke være mere end 12 meter høje. Træstiger må ikke males, men kun behandles med fernis eller klar lak.

Stiger skal altid holdes i forsvarlig stand. Mangler eller skader skal øjeblikkeligt anmeldes til ejendommens varmemester, og stigen skal mærkes: "Defekt - må ikke anvendes!".

Fodmand skal bruges til alle stiger på 5 meter og derover.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

13.0 EL-INSTALLATIONER OG EL-HÅNDVÆRKTØJ

Vær meget varsom med elektriske installationer, maskiner o.lign. Ved mistanke om fejl skal fagmand tilkaldes.

Forsøg aldrig selv at reparere en defekt installation.

Sikkerhedsafskærmninger på maskiner og el-håndværktøj må ikke afmonteres eller fjernes.

Alt el-håndværktøj (også det der udlånes til beboerne) skal efterses efter fabrikantens forskrifter, dog max. med 12 måneders mellemrum, af en person med de nødvendige forudsætninger. Dato for eftersyn føres på checkskemaet, som forefindes på varmemesterkontoret.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

14.0 RENOVATION

14.1 Personlige værnemidler ved renovation

Ved manuel håndtering af renovation samt brug af containere til opsamling af renovation skal der anvendes:

Handsker, der kan beskytte mod glasskår, kanyler o.lign. Sikkerhedsfodtøj med tåbeskyttelse.

Hvor der anvendes renovationssække, skal der bruges beskyttelsesforklæder.

Ved manuel transport af storskrald skal der anvendes:

* Handsker og sikkerhedsfodtøj med tåbeskyttelse.

Hvor manuel omhædling af affald ikke kan undgås, skal der anvendes egnet åndedrætsværn.

14.2 Skakte o.lign. samt opbevaringsrum og "affaldsøer"/skraldehuse i gårdniveau

I etageejendomme med skakt eller tilsvarende systemer skal det sikres, at affald ikke kan falde uden for opsamlingsystemet.

Skaktrum bør være indrettet således, at der er plads til at arbejde og gøre rent uden at støde eller skrabe sig. Skakten skal kunne lukkes med spild, så affaldet ikke falder ned under tømningen. Der skal være god belysning ved skaktudtagene. Nedfaldsskakter bør renses med passende interval for at forhindre uønsket vækst af bakterier.

Opbevaringsrum for renovationsbeholdere skal være forsynet med mekanisk rumventilation.

Ved projektering af nye ejendomme, skal der især tages hensyn til følgende forhold:

- * Skaktrum og opbevaringsrum bør placeres i gadeniveau.
- * Opbevaringsrum for renovationsbeholdere bør være rummelige, så de ikke overfyldes.
- * Opbevaringsrum skal være lette at rengøre på en måde, så forurening ikke spredes.
- * Ved "affaldsøer"/skraldehuse i gårdniveau, skal beholdere, stativer o.lign. være placeret således, at håndtering kan ske i en hensigtsmæssig arbejdsstilling og med hensigtsmæssige arbejdsbevægelser og belastninger.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

14.3 Transport og transportveje

Belastningen ved manuel håndtering af renovation er generelt af en sådan karakter, at der skal anvendes tekniske hjælpemidler, når affaldet afhentes og bringes til opsamlingsrum eller standplads.

Affaldet må kun bæres i enkelttilfælde. Når man skal løfte og bære beholdere med affald, skal man være opmærksom på arbejdsstillingen, byrdens vægt, form og øvrige beskaffenhed, afhentningsstedets placering og transportvejens længde og beskaffenhed samt risikoen for stikskader og anden kontakt med affaldet.

Transportveje for renovation skal være så plane og vandrette som muligt. Underlaget skal være fast, dvs. til at køre på. Stigninger og trin skal begrænses, og skal så vidt muligt forsynes med skrækiler/ramper el.lign., så transport med kørende materiel lettes.

14.4 Tekniske hjælpemidler

Ved brugen af tekniske hjælpemidler til transport af affald (containere, affaldsbeholdere o.lign.) skal det sikres, at ejendomsfunktionæren, der trækker eller skubber, ikke belastes sundhedsskadeligt. Det er en forudsætning, at transporten udføres i gode arbejdsstillinger og med passende frekvens over en arbejdsdag.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

15.0 CENTRALVARME

Medarbejdere, der som en del af deres arbejdsområde skal passe centralvarmeanlæg, skal instrueres grundigt i anlæggets forskellige funktioner.

Varmemestre og ejendomsfunktionærer skal på varmfordelingskursus snarest muligt efter tiltrædelsen.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

16.0 VASKERIER

Reparation af maskiner i vaskerier må kun udføres af folk med særligt kendskab til disse maskiner og installationer.

Forinden maskiner rengøres eller reparerer, skal man sikre sig, at alle tilførelser af strøm, vand, damp eller andet er afbrudt og ikke kan tilsluttes så længe, der arbejdes på maskinerne.

Man skal være særlig opmærksom på vaskemaskiner og centrifuger - ingen af disse maskiner må kunne gå i gang når lugen er åben. Ofte er maskinerne forsynet med en dobbeltsikring i forbindelse med lugen. Sikringen skal jævnligt kontrolleres.

Centrifuger skal efterses mindst en gang hver 6. måned af leverandøren eller en anden sagkyndig. Der skal findes en journal på eller nær centrifuger, hvori alle oplysninger om eftersyn og vedligeholdelse indføres. På eller i nærheden af centrifuger skal der til enhver tid på et iøjnefaldende sted være anbragt et skilt med tydelig og holdbar tekst af følgende ordlyd:

“ADVARSEL: Prøv ikke at åbne låget før centrifugen er standset helt. Fejl skal straks meddeles til varmemesterkontoret. Børn under 15 år må ikke bruge centrifugen”.

Ruller og andre mekaniske vaskerumsmaskiner skal være afskærmet og forsynet med stop, så tilskadekomst undgås.

For alle vaskerumsmaskiner gælder, at de skal være forsynet med en brugsanvisning, der klart fortæller, hvorledes maskinerne skal betjenes. Brugsanvisningen skal opbevares på et tilgængeligt sted.

Følgende forhold gælder ved påfyldning af vaskemiddel:

- * Ved påfyldning og håndtering af vaskepulver skal støvmaske benyttes.
- * Ved påfyldning af flydende sæbe skal beskyttelsesbriller og handsker benyttes.

16.1 Afkalkning af vaskerimaskiner o.lign.

Brug kun et anerkendt afkalkningsmiddel. Følg brugsanvisningen nøje. Afkalkning kan medføre, at der dannes gasser. Sørg derfor for en god udluftning, mens afkalkningen sker. Start eventuelt udsugningsanlæg. Luk vinduer og døre op. Er udluftningen ikke tilstrækkelig, skal der bruges egnet åndedrætsværn.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

17.0 FÆRDSSEL PÅ TAGE

Færdsel på spidstage er ikke tilladt.

Kun strengt nødvendigt arbejde på tage må udføres af ejendomsfunktionærer.

Ved færdsel på tage skal anvendes livline af godkendt type. Livlinen skal anvendes og vedligeholdes i henhold til brugsanvisning og skal ved anvendelse altid være fastgjort til faste solide emner. Der skal altid være 2 mand tilstede.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

18.0 BRØNDE

Før nedstigning i en brønd skal der opsættes fornøden afspærring.

Der skal altid være 2 personer, således at en person er vagt ovenfor brønden, mens den anden person er nede i brønden.

Til brug for vagtmanden skal der være det fornødne antal åndedrætsværn og løfteseler med liner tilstede.

Vagtmanden skal være fortrolig med redningsapparaturets rette brug og skal være klar over, hvorledes der ved det pågældende arbejdssted hurtigst muligt kan tilkaldes hjælp.

Vagtmanden og beskæftigede, der skal ned i en brønd eller tunnel, skal være udstyret med handsker og hovedværn.

Ingen brønde må forlades, heller ikke midlertidigt, uden at dækslerne lukkes, eller åbningerne dækkes med sikkerhedsnet.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

19.0 LYSKASSER

Ved arbejde i lyskasser, der er dybere end 1 meter, må fornøden afspærring foretages. Hvis dybden er over 1,5 meter skal der være 2 mand til stede, hvoraf den ene bliver oppe på terrænet. Afspærring er i dette tilfælde ikke nødvendig.

Risten skal sættes på plads, hvis arbejdet forlades.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

20.0 FARLIGE STOFFER OG MATERIALER

Inden for ejendomsområdet findes der hovedsagelig 4 slags farlige stoffer, nemlig:

- * Bekæmpelsesmidler
- * Kemikalier og rensesvæsker
- * Rengøringsmidler
- * Benzin- og olieprodukter

Uanset om stofferne anvendes til bekæmpelse af skadedyr eller ukrudt, rengøring eller afkalkning gælder det, at stofferne skal anvendes efter hensigten, og brugsanvisningen skal følges.

20.1 Opbevaring af farlige stoffer

Farlige stoffer må ikke omhældes til emballage, der normalt anvendes til mad eller nydelsesmidler. Stofferne bør altid opbevares i originalemballagen med den originale mærkning og etikettering. Sker der omhældning fra f.eks. storemballage til brugsemballage, skal brugsemballagen mærkes på samme måde som storemballagen.

Opbevar ætsende midler adskilt fra bekæmpelsesmidler og andre farlige stoffer. Spild herfra kan ødelægge bekæmpelsesmidlemballagen og derved muliggøre udslip.

Rengøringsmidler skal opbevares hensigtsmæssigt i et separat rum.

Pas på klorholdige midler. De må ikke opbevares sammen med syre, da dette kan medføre udslip af farlige gasarter, hvis klor og syre kommer i forbindelse med hinanden.

Farlige stoffer må ikke opbevares i rum der er beregnet til spiserum, kontor o.lign.

20.2 Brandfarlige stoffer

Brandfarlige stoffer skal opbevares, så risikoen for brand mindskes. Det lokale brandtilsyn har særlige regler for opbevaring af brandfarlige midler. Disse fås hos brandinspektøren eller kommunen.

Brandfarlige stoffer skal opbevares i et brandsikkert rum, og der må ikke opbevares mere end f.eks. 25 liter benzin eller lignende i arbejdslokaler. Husk mængden nedsættes, hvis der er andre brandfarlige stoffer i lokalet, f.eks. opløsningsmidler. Brandfarlige stoffer må ikke opbevares i rum, hvor de ikke har noget at gøre, f.eks. omklædningsrum, spiserum o.lign.

Husk at terpentiner, olie eller benzinvædede klude er brandfarlige og skal opbevares i lukkede metalbeholdere.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

20.3 Brandslukning

På de farlige stoffers brugsanvisninger står der, hvorledes brandbekæmpelse skal udføres. De foreskrevne brandslukningsmidler skal være til stede og i orden.

20.4 Erstatning af farlige stoffer og materialeriprodukter

Farlige stoffer skal løbende vurderes.

Beholdningen af farlige stoffer bør gennemgås, for at konstatere om der er:

- * Stoffer der ikke bruges mere.
- * Stoffer der kan erstattes med mindre farlige stoffer.
- * Flere stoffer der har samme brugsområde.

Husk altid at anvende det mindst farlige stof, der kan gøre arbejdet.

Overflødige farlige stoffer skal afleveres på den kommunale opsamlingsplads for kemikalieaffald.

Husk at lagerbeholdningen skal være så lille som mulig.

Hvis en beholder er uden etiket, etiketten er ulæselig, eller hvis en korrekt brugsanvisning ikke kan fremskaffes, skal beholderen afleveres til den kommunale opsamlingsplads for kemikalieaffald.

20.5 Midler til ukrudtsbekæmpelse

Kemiske ukrudtsbekæmpelsesmidler (sprøjtegifte) må kun anvendes af ansatte, som har certifikat hertil. Nødvendigt arbejde foretages under iagttagelse af særlige regler om beklædning og åndedrætsværn. Alternative måder til bekæmpelse af ukrudt bør overvejes forinden sprøjtning foretages.

20.6 Anvendelse af bekæmpelsesmidler

Bekæmpelsesmidler skal altid anvendes med særlig forsigtighed. Man skal sikre sig mod, at hverken mennesker eller husdyr bliver forgiftet. Husk at læse brugsanvisningen og bekæmpelsesmiddeletiketten inden brugen.

20.7 Midler til skadedyrsbekæmpelse

Alle bekæmpelsesmidler skal opbevares utilgængeligt for børn. Stoffer der er mærket med "giftig" og "meget giftig" skal opbevares aflåst. Opbevaringsstedet afmærkes med advarselsskilt.

Opbevaringen skal ske i den oprindelige emballage. Det er ikke tilladt at hælde bekæmpelsesmidler på anden emballage.

TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE

For færdigtilberedte bekæmpelsesmidler og ikke rengjorte sprøjteredskaber gælder, at

disse skal være under konstant opsyn, ikke færemærkede bekæmpelsesmidler skal opbevares på samme måde som bekæmpelsesmidler mærket med Andreaskors (sundhedsskadelig). Husk bekæmpelsesmiddelrester og tom emballage skal opbevares på samme måde som den tilsvarende fyldte emballage.

20.8 Bortskaffelse af brugt emballage

Brugt emballage skal afleveres til den kommunale modtagestation for kemikalieaffald.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

21.0 VELFÆRDSFORHOLD

På faste arbejdssteder, skal nedenstående faciliteter normalt være til rådighed.

Faciliteterne må ikke være fælles med ejendommens beboere.

21.1 Garderobe og omklædningsrum

Hvor omklædning finder sted, skal der anvises omklædningsrum.

Til opbevaring kan, efter omstændighederne, benyttes garderobeskabe eller knage. Opbevaring må ikke finde sted i spiserum.

Personlige værdigenstande skal kunne opbevares i aflåste rum, bokse eller garderobeskabe.

Omklædningsrum kræves altid ved tilsmudsede arbejde (f.eks. hvor ejendomsfunktionæren udfører renovation eller anvender bekæmpelsesmidler).

Hvor arbejdstøj er særlig udsat for forurening, f.eks. ved brugen af bekæmpelsesmidler, skal det opbevares adskilt fra gangtøj, enten i et ekstra skab til hver, eller i særlig garderobeafdeling for arbejdstøj (skab eller stanggarderobe). Omklædningsrum skal kunne opvarmes og udluftes, og skal holdes rene. Vådt arbejdstøj skal kunne tørres.

21.2 Vaskeindretninger og spiserum

Der skal være et passende antal håndvaske.

Er arbejdet farligt eller tilsmudsede, og arbejdes med giftige eller sundhedsfarlige stoffer, bør der være 1 håndvask pr. 3 personer.

Der skal være koldt og varmt vand og sæbe ved håndvaskene.

Særlig spiseafdeling skal indrettes, når der i almindelighed er beskæftiget mere end 3 ansatte.

Der skal være tilstrækkeligt antal borde og siddepladser med ryglæn i forhold til antallet af ansatte.

Spiserummet skal fremtræde lyst, venligt og hygiejnisk, og det skal holdes rent. Vinduer bør sidde, så man kan se ud. Gulvarealet bør være mindst 1 m² pr. spiseplads og rumhøjden mindst 2,20 m.

Spiserummet kan anlægges i kældre med dagslysadgang, men det kræver særlig tilladelse af Arbejdstilsynet, hvis gulvet er mere end 1 m under terræn.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

21.3 Arbejdsrum

Rum der er indrettet som værksteder o.lign., hvor der regelmæssigt udføres arbejde, skal være indrettet så de følger relevante bestemmelser om faste arbejdssteder f.eks. med hensyn til dagslys, rumareal, adgangsforhold m.v.

21.4 Skiftende arbejdssteder

Til forskel fra arbejde på faste arbejdssteder kan arbejdsgiveren ved arbejde på skiftende arbejdssteder vælge at efterleve forpligtelser til at stille velfærdsfaciliteter på en af følgende 3 måder:

- * Velfærdsfaciliteterne etableres på arbejdsstedet eller i umiddelbar nærhed af dette.
- * Faciliteterne etableres i skurvogn.
- * Faciliteterne stilles til rådighed på et af arbejdsgiveren anvist samlingssted.

M.h.t. toilet skal den ansatte have rimelig mulighed for at anvende dette i arbejdstiden.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

22.0 UDDRAG AF LOV OM ARBEJDSMILJØ

22.1. Arbejdslederens ansvar og pligter

§ 25. Arbejdslederen skal deltage i samarbejdet om sikkerhed og sundhed, jf. kapitel 2, § 20 og § 37.

§ 26. Arbejdslederen skal medvirke til, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige inden for det arbejdsområde, som han leder. Han skal herunder påse, at de foranstaltninger, der træffes for at fremme sikkerhed og sundhed, virker efter deres hensigt.

Stk.2. Bliver arbejdslederen bekendt med fejl eller mangler som kan medføre fare for ulykker eller sygdom, skal han sørge for at afværge faren. Kan faren ikke afværges ved hans indgriben på stedet, skal han straks gøre arbejdsgiveren bekendt med forholdet.

22.2 De ansattes ansvar og pligter.

§ 27. De ansatte skal deltage i samarbejdet om sikkerhed og sundhed.

§ 28. De ansatte skal medvirke til, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige inden for deres arbejdsområde, herunder at de foranstaltninger, der træffes for at fremme sikkerhed og sundhed, virker efter deres hensigt.

Stk.2. Bliver de ansatte opmærksomme på fejl eller mangler, som kan forringe sikkerheden eller sundheden, og som de ikke selv kan rette, skal de meddele det til et medlem af sikkerhedsudvalget, arbejdslederen eller arbejdsgiveren.

Stk.3. Den, som for at udføre et arbejde - så som reparation eller installation - midlertidigt må fjerne en sikkerhedsforanstaltning, skal påse, at denne umiddelbart efter arbejdsprocessens afslutning sættes på plads, eller at anden lige så sikker beskyttelsesforanstaltning foretages.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

23.0 VED NYANSÆTTELSE

Arbejdsgiveren eller arbejdslederen skal sørge for, at der gives nyansatte instruktion i brug af og vedligeholdelse af samtlige maskiner og tekniske anlæg, der findes på ejendommene. Denne pligt gælder også ved ansættelse af løsarbejdere.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)

24.0 SKADESANMELDELSE

Vær opmærksom på, at en ansat, som kommer til skade og bliver invalideret, kan komme ud for at få tilkendt mindre erstatning end normalt (evt. ingen), såfremt uheldet/arbejdsskaden skyldes, at sikkerhedsbestemmelserne ikke er blevet overholdt.

Boligforeningen er forsikret mod erhvervsskader og har ingen interesse i, at eventuelle skader forties eller bagatelliseres.

Alle arbejdsskader (både store og små) skal anmeldes til boligforeningens kontor, således at skaden kan blive registreret og afregnet. Anmeldelsen til kontoret skal indeholde:

- * Tidspunkt for skadens opståen.
- * Omstændighederne ved uheldet.
- * Oplysning om, hvorvidt sikkerhedsbestemmelser er overtrådt.
- * Oplysninger om eventuelle vidner til uheldet.
- * Har politiet været tilkaldt.
- * Har skadelidte været på skadestue eller hos læge.
- * Har Arbejdstilsynet været indblandet.

25.0 STRAFFEBESTEMMELSER

De ansatte kan straffes med bøde eller hæfte for ikke at overholde Arbejds miljølovens bestemmelser, dog kun hvis det kan bebrejdes dem, at de har overtrådt reglerne.

Gentagen overtrædelse af sikkerhedsbestemmelserne, trods behørig instruktion og skriftlig anvisning fra arbejdsgiver, arbejdsleder eller sikkerhedsrepræsentant, kan medføre ophævelse af ansættelsesforholdet.

KILDER VED AJOURFORING AF SIKKERHEDSBESTEMMELSERNE:

- * Lov om arbejdsmiljø
- * Sikkerhed og arbejdsmiljø for ejendomsfunktionærer, Brandsikkerhedsrådet for Service og tjenesteydelser (BSR nr. 8), Arbejdstilsynet.

[TILBAGE TIL INDHOLDSFORTEGNELSE](#)